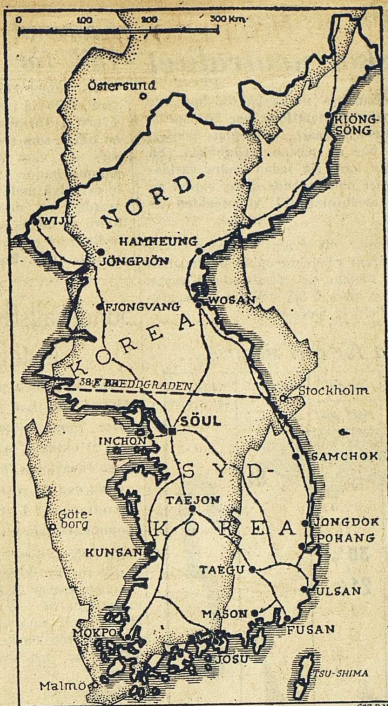

KOREA

Kartskiss
med Sverige
till jämförelse

NÅGRA VECKOR innan Koreakriget började avslutades en bok om Korea, som på uppdrag av den välkända amerikanska forskningscentralen "Institute of Pacific Relations" utarbetats av framstående experter, främst professor George M. McCune. Boken, som omfattar omkring 400 sidor och behandlar såväl Syd- som Nordkoreas politiska och ekonomiska problem, har nu utkommit: *McCune, Korea Today* (Harvard University Press, pris 3:50 dollar). Enligt en rad kännare är den ett standardverk; varje läsare kan konstatera att det här är fråga om en lärorik, av fakta späckad undersökning, som syftar till objektiv deskription och analys och är totalt fri från propaganda. Bristen på material — särskilt ordinär statistik — gör att en hel del frågor förblir obesvarade, i synnerhet beträffande förhållandena i Nordkorea, men en mängd uppgifter av stort aktuellt intresse presenteras på ett mönstergillt sätt. Efterföljande rader avser huvudsakligen att dra fram några fakta som inte torde vara tillgängliga för svensk publik.

Korea är precis hälften så stort som Sverige, men har drygt fyra gånger så många invånare. Uppdelningen av landet vid 38:e breddgraden — från början endast en rent militär gränslinje — medför territoriellt en klyvning mitt itu, med en viss övervikt för Nordkorea. Befolkningsmässigt innebar gränsen att Sydkorea (den amerikanska zonen) blev åtskilligt större än Nordkorea; enligt 1944 års statistik bodde nära 16 miljoner i söder, något mer än 9 miljoner i norr. Denna skillnad har sedermera ökat, främst genom att mer än en miljon personer flytt från Nord- till Sydkorea och att över en miljon koreaner efter krigets slut flyttat från Japan till Sydkorea. Efter 1944 har därför Nordkoreas befolkning något minskats, medan Sydkoreas invånarantal stigit till minst 20 miljoner. Detta förhål-

lande visar att vissa folkgrupper varit motståndare till det kommunistiska väldet i norr; det visar emellertid inte att massan av Nordkoreas befolkning skulle stå i opposition till detta valde; tvärtom kan man utgå från att en del av de under rysk ledning genomförda reformerna varit ytterst populära.

Ockupationen av Korea skulle, enligt avgivna förklaringar, förbereda uppbyggandet av en fri och demokratisk regim. Om dessa mål tolkas efter västerländskt språkbruk, måste det te sig omöjligt att uppnå dem inom överskådlig tid. Något system som liknar demokrati och självstyrelse har aldrig funnits i Korea. Den japanska ockupationen 1905—1945 hade inneburit inte bara att Korea styrdes som en japansk provins, utan att praktiskt taget alla högre poster inom förvaltning och industri besattes med japaner. Av omkring 90 000 förvaltningstjänstemän år 1936 var sextio procent japaner, och koreanerna användes nästan genomgående blott i underordnade tjänster. De rådgivande kommunala församlingar som japanerna upprättade hade ingen nämnvärd betydelse och representerade blott en ringa del av folket (57 000 röstberättigade år 1936). Levnadsstandarden var vida lägre än i Japan, som systematiskt exploaterade det koreanska lydländet, alldeles särskilt hänsynslöst under kriget. Bristen på bildning framgår av att enligt en redogörelse från 1944, som omfattar största delen av befolkningen, omkring femton procent (bland kvinnorna fem procent) gått i skola.

En fast statsstyrelse i ett så lågtstående land kunde knappast tänkas annat än i form av ett fåtalsvälde av en eller annan art. Schematiskt kan också sägas att både den ryska och den amerikanska ockupationen resulterade i att en liten minoritet inom folket blev reellt härskande. Beträffande Nordkorea är detta uppenbart. Rysarna etablerade omedelbart ett fast samarbete med kommunisterna, av vilkas ledande män många varit landsflyktiga i Ryssland eller det kommunistiska Kina. Den totala ideologiska gemenskapen, eller kan-

ske riktigare de koreanska kommunisternas lydaktighet gentemot direktiven från Moskva, gjorde detta samarbete lätt och friktionsfritt. Såväl före som efter ockupationens avveckling blev Nordkorea en ordinarie kommunistisk diktatur, liksom satellitstaterna i Europa dirigerad av den ryska statsledningen. All politisk frihet undanröjdes, all opposition inom och utom kommunistpartiet likviderades, genom en folkfront — senare kallad demokratisk front — inlemmades ett antal anpassningsvilliga partier i den kommunistiska apparaten; redan valen i november 1946 uppvisade den för folkdemokratierna typiska bilden, med 99,6 procents valdeltagande och 97 procents anslutning till den demokratiska fronten. Denna diktatur har emellertid, anser McCune, inte framkallat ovilja och missnöje annat än inom begränsade folkgrupper. Man var sedan årtionden van vid en regim av detta slag; de inhemskas kommunisternas styre har tätt sig mera tilltalande än den japanska militärens; ekonomiskt och socialt har den nya styrelsen inneburit stora framsteg i jämförelse med den tidigare ordningen.

Inom den amerikanska zonen gjorde man utan tveaklarliga och allvarliga försök att införa västerländsk demokrati, även om bekämpandet av de kommunistiska omstörtningstendenserna efter hand nästan automatiskt medförde ett visst samgående mellan ockupationsmyndigheterna och de mera konservativa grupperna. Systemet med allmän rösträtt och utsträckt politisk frihet ledde dock helt enkelt till att de ekonomiskt-socialt härskande grupperna i realiteten blev bestämmande även politiskt; den stora massan av utfattiga jordbrukare utan egen jord saknade förmåga till självständigt politiskt handlande och röstade, i den mån den över huvud kunde aktiviserars, på jordägarnas kommando. Typiskt är att i den rådgivande församling som utsågs 1947 och av vars medlemmar hälften valdes och hälften utnämndes av ockupationsstyrelsen nästan alla de folkvalda var utpräglat konservativa, medan den amerikanske generalen Hodge insatte ett stort antal moderata och reformvänliga representanter. I valet av nationalförsamling 1948 deltog omkring 75 procent av de röstberättigade; valet var visserligen ojämförligt friare än

i Nordkorea, men påtryckningarna och de ekonomiskt starkares inflytande var så betydande att man inte rimligen kan påstå att denna i huvudsak konservativa församling är ett uttryck för folkviljan. Exaktare formulerat: allt tal om folkvilja och folkopinioner är här meningslöst, om man använder begreppen i samma mening som i europeisk och amerikansk demokrati.

*

Ofta kännetecknas Nordkorea som ett industriområde, Sydkorea som ett jordbruksområde. Generaliseringen är rimlig såtillvida som värdefulla mineral (järn, kol) finns huvudsakligen i Nordkorea, varför en tung industri (metaller, kemikalier) utvecklats främst inom detta område; textilindustrin är däremot starkare i Sydkorea; år 1940 kom 54 procent av den industriella produktionens värde på Nordkorea. Men när det gäller den sociala situationen och de sociala reformerna måste beaktas att jordbruket är den dominerande näringen i hela Korea; år 1944 var 71 procent av den koreanska befolkningen jordbrukare, medan knappt 12 procent levde på industri och gruvarbete. Jordens fördelning har i hela Korea varit ytterst ojämn. I Nordkorea ägdes före de senaste årens reformer 53 procent av jorden av godsägare, som omfattade tre procent av befolkningen; för Sydkorea ges inte motsvarande uppgifter, men storgodsägarna har där spelat en ännu större roll, och endast en liten del av jordbrukarna är självägande, i regel med ytterligt små hemman. Risodlingen är inom båda områdena central; av jordbruksproduktionens volym kom år 1944 44 procent på riset i Sydkorea och 43 procent i Nordkorea.

Det är i fråga om äganderätten till jorden som den största skillnaden förelegat mellan Nordkoreas och Sydkoreas sociala politik. I Nordkorea har alla större jordbruk expropriats — i huvudsak utan ersättning — och fördelats bland småbrukare; femtio procent av den odlade jorden övergick enligt 1946 års lag från ett fåtal godsägare till 725.000 bönder. Det är diskutabelt i vad mån böndernas ekonomiska läge förbättrats, ty skatterna har stigit samtidigt som arrendeavgiften bortfallit, men det anses stå utom tveaklarligt att reformen häl-

sats med entusiasm av det stora flertalet jordbrukare. I Sydkorea genomfördes under ockupationstiden dels en betydande minskning av arrendeavgifterna (från hälften till en tredjedel av skördens värde), dels en expropriation av japansk egendom för försäljning till koreanska jordbrukare på förmånliga villkor; omkring en halv miljon jordbrukare blev härigenom självägande. År 1949, alltså efter ockupationens avveckling, antogs en lag som möjliggör expropriation mot ersättning av större jordbruk för försäljning till småbrukare, men lagen synes inte ha använts i någon större omfattning; godsägarna kan i stort sett sägas ha bevarat sin ställning i Sydkorea till krigets utbrott.

Professor McCune betonar starkt att Korea utgör en nationell, kulturell och ekonomisk enhet och att de två områden som skapades genom 1945 års uppdelning i skilda hänseenden kompletterar varandra. Men det framgår tillika av hans undersökning att motsättningar mellan norr och söder varit starkt framträdande i Koreas historia. Man har till och med utbildad de ondskefulla föreställningar om den andra parten som är typiska för umgänget mellan skilda nationer. I någon mån bidrar detta till förklara den nu utbrutna konflikten, även om denna väsentligen är ett led i den ryska aggressionen, inte ett inbördeskrig.

HERBERT TINGSTEN